

Publieksversie Bureau- en veldonderzoek

Omgevingsvisie Beekdaelen

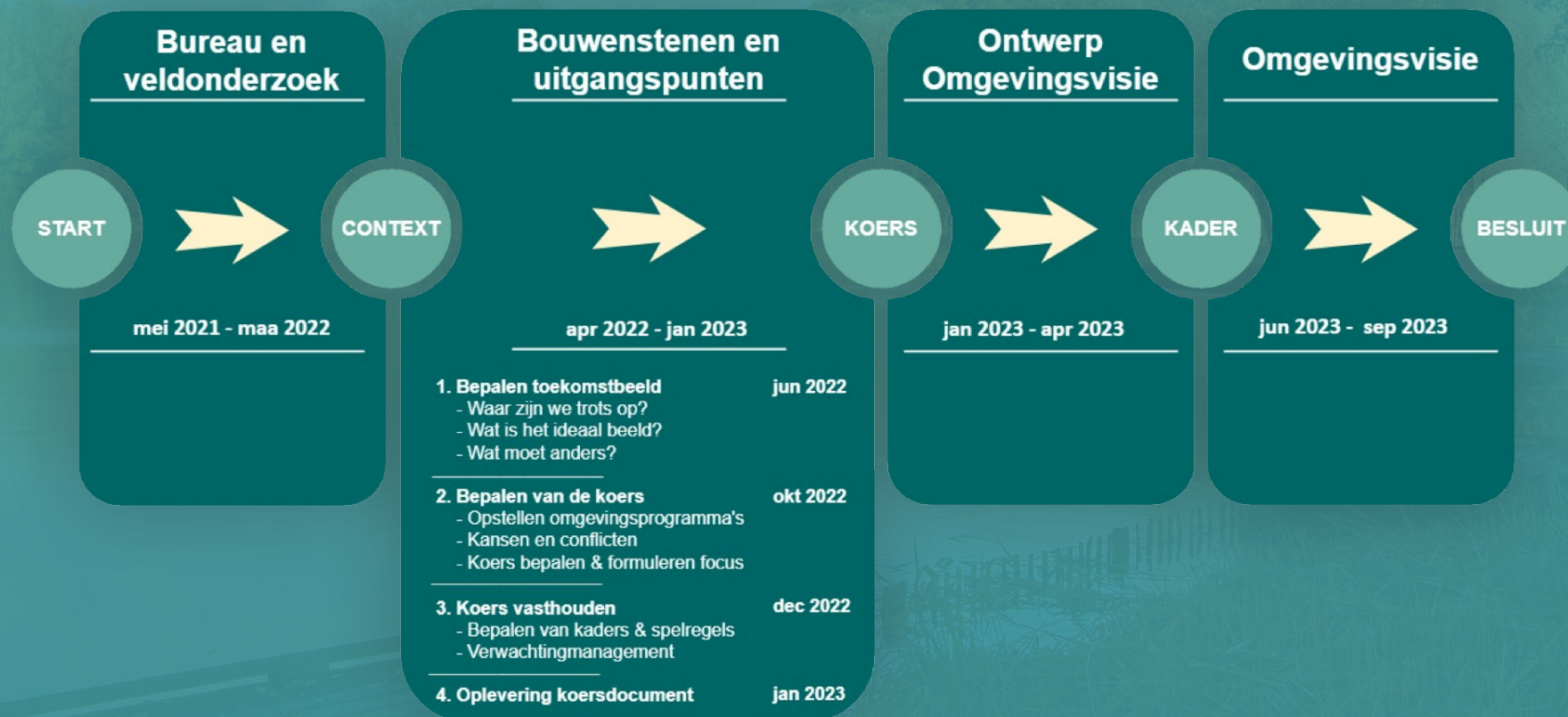
28 maart 2022

1 INLEIDING

Wilt u meedenken over de toekomst van Beekdaelen? Dan is deze notitie voor u bedoeld! In de omgevingsvisie kijken we door naar het jaar 2040. Om zo een visie te maken is veel voorwerk nodig. Dat noemen we het Bureau- en Veldonderzoek. Daarvan hebben we een verslag opgesteld. Een korte weergave daarvan vindt u in deze notitie.

Het Bureau- en veldonderzoek is alleen maar de voorbereiding. Want het echte werk, het maken van de omgevingsvisie, gaat nu pas beginnen. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gaan we in gesprek over de toekomst van Beekdaelen. Want we willen ook weten wat uw ideeën voor de toekomst zijn. Morgen begint vandaag. Doet u mee?

Wat is de omgevingswet?

Binnenkort is de omgevingswet van kracht. Dan gaat er veel veranderen in hoe we omgaan met de fysieke leefomgeving. De nieuwe wet moet het omgevingsrecht eenvoudiger maken en bundelt veel wetten voor de leefomgeving:

Van		Naar
26 wetten	→	1 wet
60 Algemene Maatregelen van Bestuur	→	4 Algemene Maatregelen van Bestuur
75 ministeriële regelingen	→	1 Omgevingsregeling

Wat is een omgevingsvisie?

De omgevingsvisie is een plan dat onderdeel is van de omgevingswet. De gemeente Beekdaelen is verplicht een omgevingsvisie voor haar grondgebied vast te stellen.

Een omgevingsvisie is een strategische en integrale langetermijnvisie. Er komen niet alleen ruimtelijke onderwerpen in voor, maar ook economie, duurzaamheid en sociaalmaatschappelijke ontwikkelingen maken er deel van uit. De omgevingsvisie wordt uiteindelijk vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente moet zich er daarna aan houden, maar, anders dan het omgevingsplan of bestemmingsplan, is de omgevingsvisie niet bindend voor andere partijen. De omgevingsvisie is wel de basis voor het omgevingsplan. Dit plan vervangt het bestemmingsplan in de omgevingswet.

De omgevingsvisie wordt gebaseerd op wat eigen is voor de gemeente Beekdaelen, op de unieke waarden en sterke eigenschappen: het DNA. In de omgevingsvisie bepalen we welke ontwikkelingen we wel en wat we niet willen. Zodat de waarden van Beekdaelen blijven bestaan en er tegelijkertijd ook de nodige veranderingen kunnen plaatsvinden. Een bijkomend voordeel van de omgevingsvisie is dat deze ons ook helpt om in het gemeentehuis nog integraler te werken.

Het opstellen van de omgevingsvisie vereist een secuur proces waarin afwegingen zorgvuldig gemaakt worden. In onderstaand schema is verbeeld hoe de gemeente Beekdaelen dit proces heeft ingericht en welke tussenproducten er komen.

Wat is het Bureau- en veldonderzoek?

Het Bureau- en veldonderzoek is de eerste stap naar de omgevingsvisie. De verkorte versie is deze notitie. Het geeft een indruk van het startpunt is en inspireert. De volledige versie is ook beschikbaar. Hierin staan nadere toelichtingen op de programmalijnen en wordt het DNA van Beekdaelen uitgebreider geschetst. Het Bureau- en veldonderzoek gaat alleen in op wat de gemeente heeft vastgelegd in bestaand beleid of beleid dat bijna af is. Het bevat dus geen nieuwe ambities of beleid, maar is een inventarisatie van alle voor de omgevingsvisie belangrijke onderwerpen. Onze samenwerkingspartners, zoals de provincie en het waterschap, hebben dit overzicht getoetst en waar nodig aangevuld omdat zij ook beleid hebben dat in de omgevingswet belangrijk is.

2

HET DNA VAN BEEKDAELEN

2.1 Identiteit

Beekdaelen is een landelijke en groene gemeente. De gemeente is in 2019 ontstaan uit een fusie van de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken. Er wonen ruim 36.000 mensen in een gebied dat bijna 8.000 hectare groot is. Haar naam heeft zij te danken aan de beekdalen. Deze lopen van de Rode Beek en de Geleenbeek. Die doorsnijden de plateaus van Doenrade en Schimmert. Beekdaelen bestaat uit vijftien dorpskernen die rijk zijn aan monumenten zoals hoeven, herenhuizen, kerken, weg- en grafkruizen en waterputten. De gemeente ligt tussen de stedelijke gebieden van de Westelijke Mijnstreek en Parkstad Limburg. Het is ook een grensgemeente. Beekdaelen is goed aangesloten op het regionale wegennet.

2.2 Historie

Beekdaelen was al in de prehistorie een tijdelijke verblijfplaats van jagers. Maar meer zichtbaar is de aanwezigheid van de Romeinen. Met de komst van de Romeinen ontstond er in dit gebied de geschreven geschiedenis. Echter toen de Romeinen hier kwamen leefden hier al vele generaties mensen in gemeenschappen bij elkaar. De eerste dorpen ontstonden in de vroege Middeleeuwen. Ook zijn er diverse kerkgestichten uit die tijd. De vele wegkruizen en kapellen maar ook het Pelgrimspad en Pieterspad verwijzen naar het religieuze verleden. In de hoge middeleeuwen maakte de aanwezigheid van goede keramische klei Beekdaelen tot een belangrijk centrum voor keramiek. Na de middeleeuwen was er voornamelijk agrarische activiteit. Tot de opening van de mijnen het landschap en de bewoning sterk beïnvloedde. De mijnbouw heeft sporen in het landschap nagelaten: het ge(de)kanaliseerde tracé van de Geleenbeek, het mijnspoor en de Mulderplas.

2.3 Inwoners

In Beekdaelen wonen nu ongeveer 36.000 inwoners. Er wonen meer ouderen en minder jongeren: Beekdaelen vergrijst. Het aantal inwoners zal naar verwachting eerder licht dalen dan stijgen, maar dat is nu niet zichtbaar door het landelijke woningtekort. De werkloosheid is in Beekdaelen laag en het inkomen van de gemiddelde Beekdaelenaar ligt boven modaal. Een klein deel van onze inwoners doet een beroep op een bijstandsuitkering. Het koopwoningbezit is relatief hoog en er zijn relatief weinig sociale huurwoningen.

Beekdaelen heeft een levendig verenigingsleven. Er zijn maar liefst 281 verenigingen waarvan ongeveer 100 op cultureel gebied. Veel verenigingen betekent ook veel activiteiten. Zo zijn er jaarlijks diverse meifeesten, trekken er processies door de dorpen en worden schuttersfeesten en veel andere festiviteiten georganiseerd.

2. Het DNA van Beekdaelen

2.4 Landschap

Beekdaelen bestaat uit een landschap van heuvels en dalen. Die lopen door tot in de dorpen en gaan over gemeentegrenzen heen. Glooiende hellingen, plateaus, beekdalen, akkers, holle wegen, graften en bossen bepalen het beeld van Beekdaelen. De beekdalen hebben een veelal besloten karakter en zijn drassig. De plateaus kenmerken zich door hun openheid en weidse vergezichten. Het plateau van Schimmert geeft een prachtig uitzicht op de omgeving. Het plateau van Doenrade ligt lager. Hier liggen talrijke holle wegen en het landschap loopt langzaam glooiend af richting het Roode Beekdal.

In het landschap liggen grote beschermde natuurgebieden die tot in Duitsland doorlopen (Schinveldse bossen) en het Natura 2000-gebied Geleenbeekdal. Ze sluiten aan de westkant aan op het Limburgse heuvellandschap. Niet voor niets maakt Beekdaelen onderdeel uit van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Het landschap is een thuis voor allerlei dieren. Sommige zijn heel bijzonder. Zo leven hier bijzondere insecten zoals vliegend hert en de zeggenkorfslak.

2.5 Werken en recreëren

In Beekdaelen zijn circa 3.800 ondernemers. Dat zijn zowel grote bedrijven als kleine. Er zijn vier bedrijventerreinen, waarvan bedrijventerrein De Horsel, met ongeveer 100 bedrijven, het grootst is. De Horsel is belangrijk op regionaal en bovenregionaal niveau. Er zijn vier ondernemersverenigingen. Die zijn gezamenlijk verenigd in de Businessclub Beekdaelen (BCB). Hoogwaardig bedrijventerreinen, vrijetijdseconomie en duurzame landbouw zijn belangrijk voor de economie van Beekdaelen.

De vrijetijdseconomie heeft in Beekdaelen de afgelopen decennia een enorme vlucht genomen. Er wordt veel meer geld uitgegeven in de vrije tijd aan bijvoorbeeld horeca en wellness. In Beekdaelen zetten wij in op kwaliteit. Hiermee is ons aanbod een waardevolle aanvulling op dat wat andere steden in Zuid-Limburg te bieden hebben. Met ons recreatief netwerk biedt Beekdaelen de eigen inwoners, de inwoners van het naastgelegen stedelijke gebied en de toerist een mogelijkheid om te onthaasten en in alle rust te genieten.

2.6 Nieuw Elan met de gemeenschap

Als nieuwe gemeente willen wij een nieuwe cultuur ontwikkelen, waarbij een innovatieve relatie tussen gemeenschap en gemeente wordt opgebouwd. Deze aanpak zit in DNA van Beekdaelen. We werken er hard aan om een nieuwe manier van besturen te versnellen. Via bestaande overlegplatforms zoals de werkgroep vrijetijdseconomie, ondernemersverenigingen en de denktank Duurzaamheid is de gemeente met de gemeenschap in gesprek. Ook bij het opstellen van de omgevingsvisie en daaropvolgend het omgevingsplan vragen wij de gemeenschap om hulp.

2.7 Beekdaelen in de regio

Beekdaelen maakt onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling van Parkstad-Limburg. In dit samenwerkingsverband werken wij samen met organisatie Regio Parkstad Limburg en de zes anderen Parkstad-gemeenten op schaal van Westelijke Mijnstreek, het Middengebied en Zuid-Limburg. Maar ook Euregionaal en natuurlijk met onze maatschappelijke partners werken wij samen.

3

BELEIDSOPGAVEN

3.1 Inleiding

Er zijn heel veel onderwerpen die de aandacht van de gemeente hebben. Voor onderwerpen waar de gemeente invloed op wil hebben, ontwikkelt zij beleid. Beleid dat gaat over de fysieke leefomgeving is belangrijk voor de omgevingsvisie. Die onderwerpen hebben we geanalyseerd in dit Bureau- en veldonderzoek. Omdat dat er veel waren, hebben we ze ingedeeld in zes programma's. Een programma koppelt verschillende thema's die het meest nauw met elkaar samenhangen. Een overzicht van alle thema's die er zijn vindt u in de afbeelding. Voor elk programma geven we in dit verkorte overzicht van de Bureau- en veldstudie de belangrijkste opgaven weer. De genoemde opgaven staan aan de basis van de omgevingsvisie. Ze bevatten geen nieuw beleid, maar beleid dat reeds is vastgesteld of in (verre-gaande) ontwikkeling is. Overkoepelend over alle programma's is dat het behouden van wat goed is, de kwaliteiten, een uitgangspunt is.

Stedenbouw en cultuurhistorie	Groenblauwe raamwerk	Bereikbaarheid	Werken en recreëren	Milieu en klimaat	Sociale dimensie
Stedenbouw	Natuur	Mobiliteit	Ondernemen	Luchtkwaliteit	Gezondheid
				Water	Sport
Wonen	Landbouw			Digitalisering	Vrijtijds-economie
		Geluid	Cultuur		
Monumenten en archeologie	Groen in en rond-om kernen				
				Energie	Sociale veiligheid

3. Beleidsopgaven

3.2 Stedenbouw en Cultuurhistorie

Er is behoefte aan meer ruimte, dan er ruimte is. Aanpak van de wateroverlast, de energietransitie, de transformatie van de woningvoorraad en landbouw hebben allemaal ruimte nodig. Schaarse ruimte en hoge ambities vragen om sturing en keuzes.

Meer bebouwing in de kernen kan leiden tot een verlies aan ruimtelijke kwaliteit en groen. Maar meer bebouwing in het buitengebied is ook niet wenselijk.

De transformatie van de particuliere woningen is een lastige opgave voor Beekdaelen. Daarin moet zowel een kwaliteitsverbetering en een verbetering van de match tussen vraag en aanbod komen. Ook moet het levensloopbestendig maken van de particuliere voorraad worden bevorderd. Zo is er meer vraag naar kleine en levensbestendige woningen. Ook is er meer behoefte aan extra huurwoningen in het sociale segment en in het middensegment.

Beekdaelen ligt in een krimpregio; de bevolking neemt af. Vanwege het landelijke tekort aan woonruimte en migratie zijn de gevolgen van de krimp (nog) niet zichtbaar. Het toekomstperspectief voor de woningvoorraad in Beekdaelen ziet er niet rooskleurig uit. Er is op termijn geen behoefte aan een toename van de woningvoorraad. Als er toch gekozen wordt om woningen toe te voegen dan moeten de woningen aansluiten bij de toekomstige kwalitatieve behoefte.

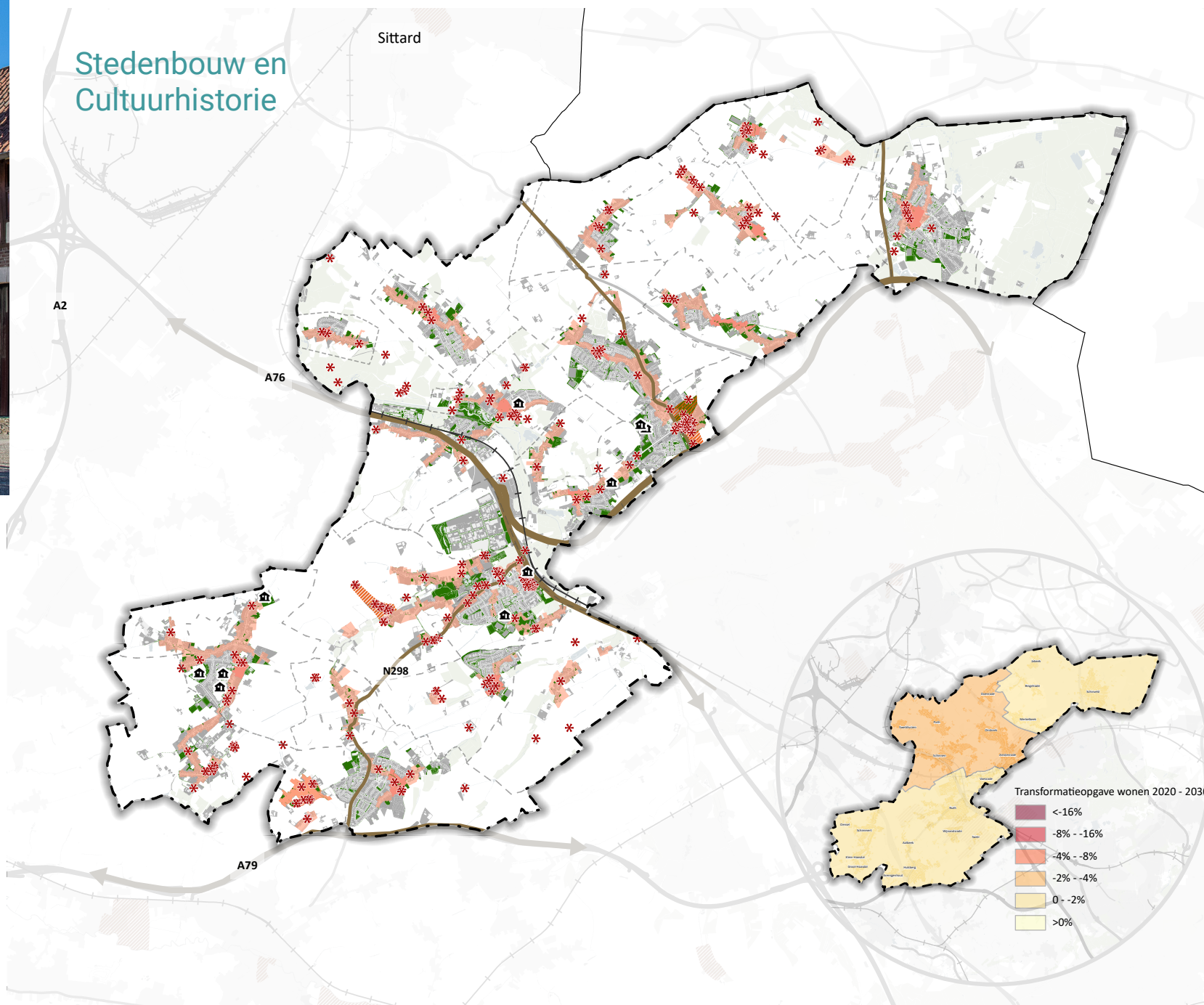
De bebouwde omgeving bestaat in Beekdaelen met name uit (ver)oudere, grondgebonden woningen. Het is een uitdaging om alle gebouwen goed te isoleren, energie-efficiënt in te richten en op een alternatief voor gas te verwarmen. Verder zal er binnen de bebouwde omgeving ook energie opgewekt gaan worden. De beperkte investeringskracht bij een deel van onze inwoners maakt deze opgave nog moeilijker.

Het behoud van de waarden van monumentale gebouwen is voor de gemeente Beekdaelen belangrijk. Maar ook monumentale gebouwen moeten duurzamer worden. Het verduurzamen mét respect voor de monumentale waarde komt het gebouw ten goede. Het leidt tot meer comfort en een lagere energievraag. Bij een normaal gebouw is het al lastig om deze slag te maken. Voor monumenten geldt dat des te meer. De opgave ligt in het vinden van de juiste balans tussen verduurzaming en behoud. Dat is maatwerk voor elk gebouw.

Archeologische resten worden bij voorkeur in de grond bewaard. Op deze wijze blijven ze vaak het best behouden. Dit kan niet altijd want de ruimte wordt steeds schaarser. (Potentiële) archeologische vindplaatsen komen onder druk te staan. Adequate documentatie van de resten die planologisch niet beschermd (kunnen) worden is daarom noodzakelijk zodat per situatie een afweging kan worden gemaakt.

Stedenbouw en Cultuurhistorie

3. Beleidsopgaven

3.3 Groenblauwe raamwerk

Binnen dit programma is er aandacht voor de thema's natuur, landbouw en groen in en om de kernen.

Beekdaelen wil het groene en open landschap behouden en ontwikkelen. Verschillende lokale en regionale opgaven kunnen daarbij helpen. Dat doen we door de waarde van het groen beter te benutten voor bijvoorbeeld natuur en recreatie. Er wordt een duurzame groene as ontwikkeld van de Geleenbeek naar de Rode Beek, van Schimmert, Schinnen naar Schinveld tot grensoverschrijdend naar Selfkant en Gangelt. Nieuwe samenwerkingen worden gevormd voor beheer en onderhoud van het landschap (met landbouw, WSW).

De natuurgebieden van Beekdaelen worden bekeken als een systeem. Dat geldt ook voor de aansluiting over de gemeentegrenzen heen. De structuur wordt waar mogelijk hersteld en versnippering wordt tegengegaan. Over de afzonderlijke 'snippers' heen, realiseren we robuuste ecologische verbindingen.

Recreatief medegebruik kan strijdig zijn met natuurwaarden. Wij moeten daar duidelijke keuzes in maken. Vanuit een visie gaan we de druk verdelen.

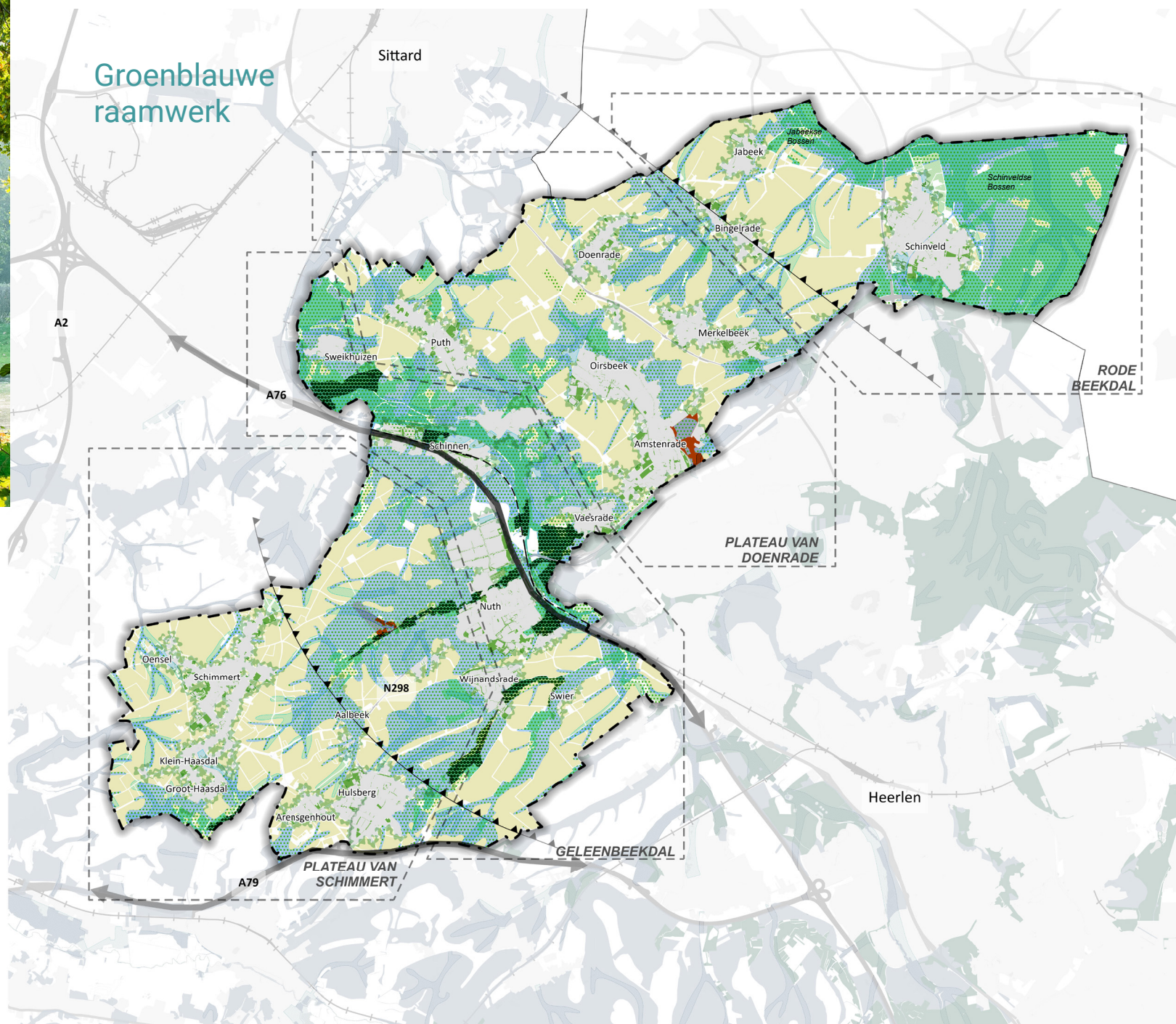
De transitie naar een natuurinclusieve landbouw speelt een grote rol. Beekdaelen (gaat) investeren in agrarische bedrijfsvoering die onafhankelijk is van monoculturen en schaalvergroting. Wij zetten in op vormen van landbouw die het landschap versterken. Het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen voor de landbouwsector vormt een uitgangspunt. Want agrariërs moeten er wel van kunnen eten. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van dubbel ruimtegebruik voor klimaatmaatregelen en grootschalige energieopwekking. Hierbij kijken wij naar de bijdrage aan de kwaliteit van de omgeving. Aspecten als beleving, bodem, water en groen zijn daarin van belang.

Beekdaelen wil dat de agrarische sector bijdraagt aan het opvangen van de klimaatverandering. De agrarische sector moet het landschap versterken en de

kwaliteit van de omgeving verhogen. Denk daarbij aan het verbeteren van de beleving, bodem, water en groen.

De agrarische sector staat onder druk vanwege de uitstoot van stikstof en de achteruitgang van de vitaliteit van de bodem. Zonneparken en windmolens zijn voor boeren misschien aantrekkelijk om het bedrijf mee te versterken. De vraag is alleen: passen zonneparken en windmolens in ons landschap? In de uitwerking van de Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg krijgt dit extra aandacht.

Groen in en om de kernen is belangrijk. We zetten in op verbindingen tussen het groen. Hiermee ontstaan er meer mogelijkheden voor recreatieve ommetjes. Groen draagt bij aan het versterken van een actieve, gezonde leefstijl. De relaties tussen kernen en landschap worden versterkt. Dat kan door het veranderen van dorpsranden, maar ook door groen langs de hoofdwegen te versterken en de openbare ruimte te vergroenen.

- Gemeentegrens Beekdaelen
- Geologische breuklijn
- Spoorlijn
- Autosnelweg
- Beschermd stads- en dorpsgezicht
- NNN Nederland
- Agrarisch
- Bebouwd gebied
- Beek- en droogdalen
- Dorpsgroen
- Natuurgebieden
- Natura 2000
- Groene dorpsmantel
- Groenblauwe mantel

0 1,5 3 km

3. Beleidsopgaven

3.4 Bereikbaarheid

We zetten in op het stimuleren van het fietsgebruik, het faciliteren van de elektrische laadpaalinfrastructuur en het meebewegen met innovatie concepten zoals Mobility-as-a-service (MaaS). Ook het tegengaan van mobiliteitsarmoede heeft de aandacht.

Fietsen is niet alleen gezond en goed voor het milieu. Ook is het een betaalbaar manier om jezelf te verplaatsen. Het vergroot de inclusie in de samenleving. De uitdaging is om inwoners te verleiden om meer gebruik te maken van de fiets. Beekdaelen pakt dit aan door de fietser voorrang en meer ruimte te geven in de fysieke leefomgeving. Verder zetten wij in op een veilige fietsomgeving en school-thuis-routes.

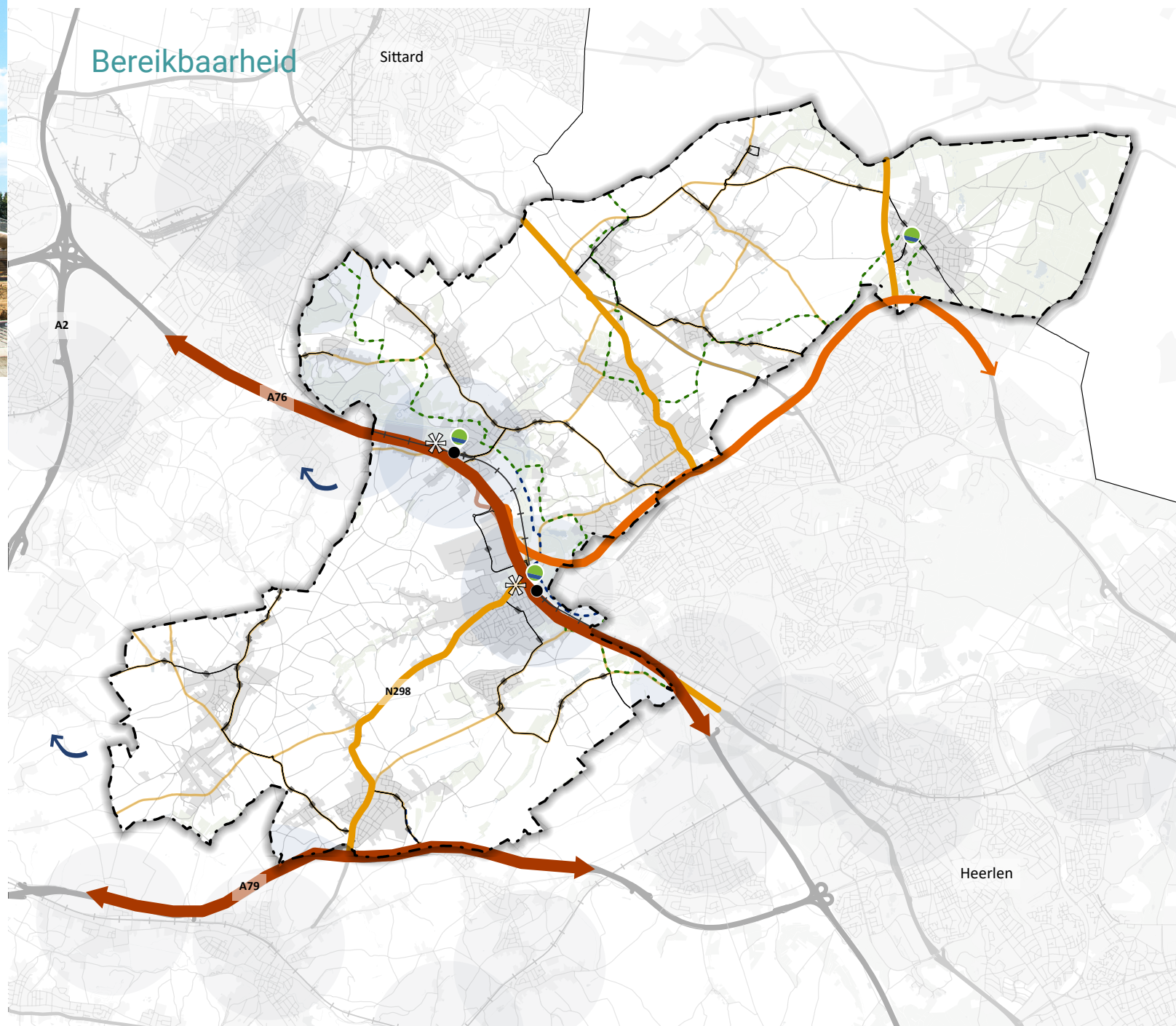
In 2040 wil Beekdaelen een energieneutrale gemeente zijn. Ook de mobiliteitssector draagt daaraan bij. Elektrisch vervoer is sterk in opkomst en de vraag naar laadpalen stijgt mee. Om de elektrische mobiliteit te stimuleren wordt de openbare laadinfrastructuur de komende jaren flink uitgebreid.

In de toekomst delen wij voertuigen onderling en verkleinen wij het eigen bezit. Dit wordt zichtbaar in de openbare ruimte. Zo zal het aantal voertuigen in de openbare ruimte op termijn afnemen en komen er meer laadpalen. Mobility-as-a-service zal een grote impact hebben op de manier hoe wij de openbare ruimte gebruiken en dus ook inrichten.

De gemeente wil openbare vervoersvoorzieningen zo effectief en breed mogelijk inzetten. Wij werken aan

het versterken van de stationsomgeving van Nuth en Schinnen. Hier maken wij mobiliteitshubs, een plek waar trein-, bus-, fiets- en autoverbindingen bij elkaar komen. Verder rollen wij een deelplatform voor (elektrische) fietsen uit. De eerste zijn al gerealiseerd in Nuth, Schinnen en Schinveld.

Antenne-installaties zijn niet altijd een esthetische aanwinst voor de leefomgeving. Als gemeente sturen wij aan op minimale impact op de leefomgeving en clustering van antenne-installaties. Voor het leggen van de glasvezelkabels moet de weg open. Waar zich kansen voordoen om ook andere opgaven te realiseren, zullen we deze pakken. Voor het realiseren van het 5G netwerk zijn 'small cells' noodzakelijk. De gemeente is verplicht om haar gebouwen en publieke infrastructuur beschikbaar te stellen voor het plaatsen hiervan.

3. Beleidsopgaven

3.5 Werken en recreëren

De bestaande voorraad aan bedrijfskavels is bijna op. Op korte en middellange termijn is het nodig om de beschikbare voorraad uit te breiden. Dit is de vraag van het huidige bedrijfsleven en ook scheppen wij ruimte voor nieuwkomers. Het heeft een positief effect op de werkgelegenheid in Beekdaelen.

De energietransitie en transitie naar aardgasvrij hebben een enorme impact op bedrijven(terreinen). Met de transformatie van het bedrijventerrein De Horsel willen wij als eerste in Zuid-Limburg een bedrijventerrein aardgasvrij maken.

In sommige kernen zijn er bedrijven in het centrum die beter passen op een bedrijventerrein. Daarmee wordt overlast in de woonomgeving verminderd. Verder is er ook detailhandel buiten de centra. Voor het verbeteren van de leefbaarheid is het gewenst om deze activiteiten in de centra te huisvesten.

In 2020 is de Beekdaelenroute, een recreatieve fietsroute van 50 km geopend. De Beekdaelenroute sluit aan op de nog te ontwikkelen Leisure Lane in Parkstad en later op de nieuwe routestructuur van de Westelijke Mijnstreek die verbonden is met het kolenspoor in België. De Beekdaelenroute onderscheidt zich door het aanbieden van onvergetelijke 'fiets momenten' onderweg, groene rustplekken (geluksplekken) en historische plekken en monumenten.

Beekdaelen heeft meerdere recreatieve iconen. Deze iconen vormen een belangrijke schakel binnen de recreatieve infrastructuur en zijn mede het visitekaartje naar buiten. Deze iconen willen wij (meer) voor het voetlicht brengen; zoals bijvoorbeeld de Reusch van Schimmert, Nonke Buusjke, Kasteel Wijnandsrade en anderen.

Beekdaelen wil een aantrekkelijke toeristische locatie zijn. Dit geeft een boost aan het MKB en het in stand houden van het voorzieningenniveau. Toerisme

heeft ook een keerzijde. Zo kan toerisme leiden tot overlast. Dit zien wij al gebeuren op verschillende plekken in het Heuvelland. Beekdaelen profileert zich als recreatief onthaastgebied. De uitdaging is om de juiste balans te vinden tussen drukte en rust. In de ruimtelijke ordening moet er de aandacht zijn voor het toevoegen van hoogwaardige kwaliteit en minder op kwantiteit.

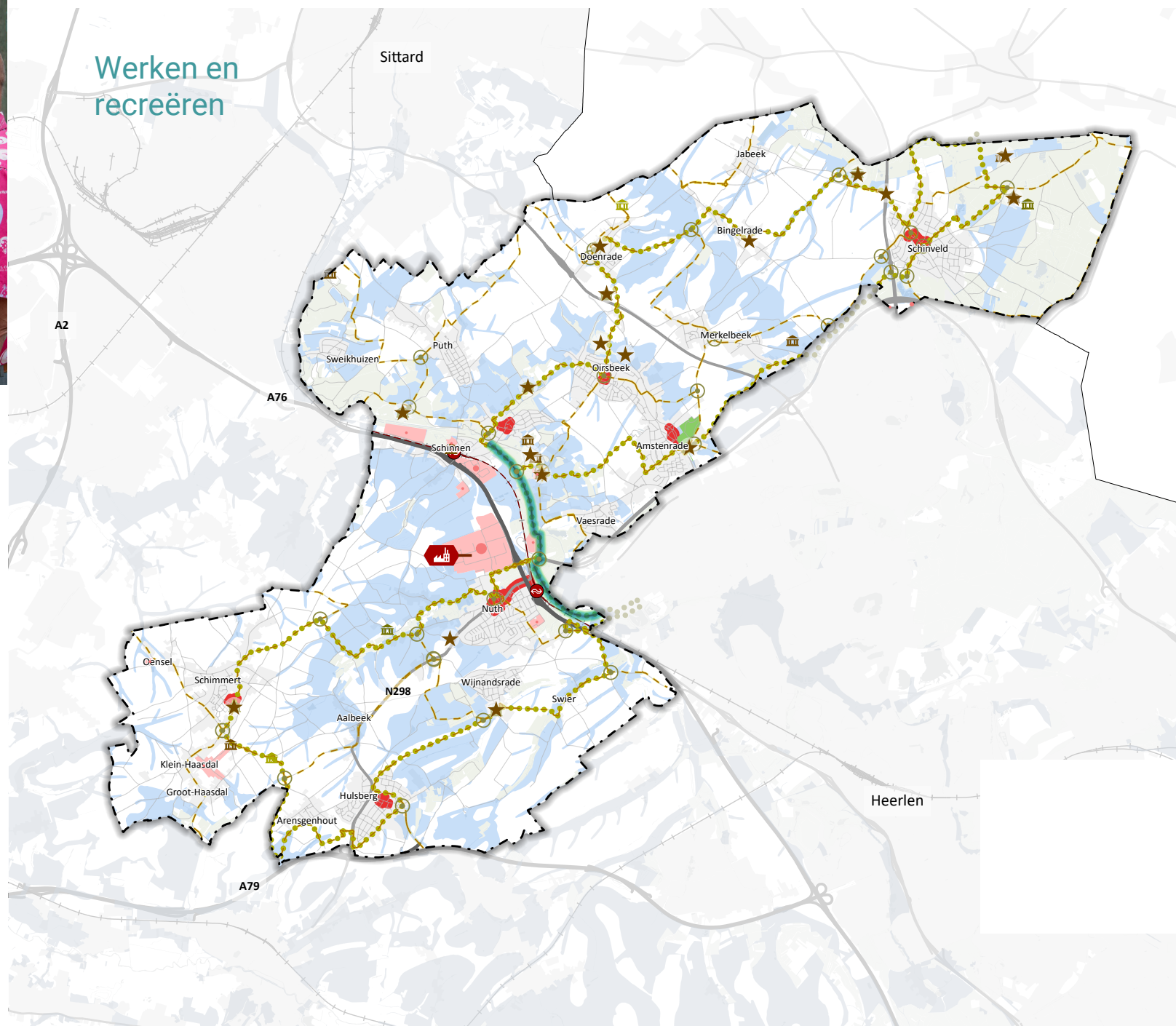
Onze voedselketen is uit balans. Ons eten legt gemiddeld 20.000 kilometer af voordat het op ons bord belandt. Dit terwijl wij in Beekdaelen en omstreken kwaliteitsvoedsel produceren dat wij weer over de hele wereld transporteren. Dit kan en moet anders. Het voedsel dat wij consumeren kan veel meer uit de eigen streek komen. Wij produceren hoogwaardige streekproducten die wij meer lokaal willen afzetten bij onze inwoners en onze bezoekers in de regio. Het initiatief 'Super Local' speelt hier onder andere op in. Hier ligt ook een verbinding met de transitie van de landbouw.

Werken en recreëren

- Gemeentegrens Beekdaelen
- Provinciale grens
- Hoofdweg
- Regionale weg
- Autosnelweg
- Trein
- Bedrijventerreinen "De Horsel" met bovenregionale waarde
- Bezienswaardigheid
- Romeinse Tijd
- Middeleeuwen
- Mijntijd
- Fietsknooppunten Beekdaelen
- Treinstation
- Leisure Lane
- Fietsroute
- Beekdaelenroute
- Winkelgebieden
- REBIS Bedrijventerreinen 2019
- Historische buitenplaatsen
- Groenblauwe mantel

0 1,5 3 km

3. Beleidsopgaven

3.6 Milieu en Klimaat

De beschikbare ruimte in de ondergrond neemt steeds verder af. Er wordt steeds dieper gegraven om plek te maken voor alle kabels en leidingen. In de omgevingsvisie en het omgevingsplan is regulering nodig om de ondergrondse activiteiten overzichtelijker en veiliger te maken.

Met de pilot bodemvitaliteit, waaronder het project Bocashi, zet de gemeente in op het herstel en de verbetering van het chemisch stofgehalte in de bodem. Dit zorgt niet alleen voor een gezondere bodem maar draagt ook bij aan de aanpak van klimaatopgaven.

De toename van het wegverkeer leidt tot meer geluidsoverlast. Met een aantal maatregelen zoals het plaatsen van geluidsschermen langs snelwegen en het isoleren van woningen kunnen wij deze geluidsoverlast verminderen. Verder zet de gemeente zich in om de vervoersbewegingen meer te doseren en te spreiden.

Inwoners van Beekdaelen ervaren last van met name opstijgend en dalend vliegverkeer. De gemeente

Beekdaelen blijft zich inzetten om deze geluidsoverlast te verminderen.

De opgave is om onze gebouwde omgeving zo aan te passen dat deze meer water kan opvangen, verwerken en vasthouden. Dat vergt inspanningen van overheden, burgers, bedrijven en agrariërs. De inspanningen kunnen ook bijdragen aan het beperken van hittestress, vooral wanneer wij meer groen toevoegen. Om de toekomstige ontwikkelingen het hoofd te bieden, is een integrale benadering noodzakelijk.

Op meer momenten is er een piek in de neerslag. De uitdaging is om meer water vast te houden in het landschap. Dit water hebben wij door de toename van extreem droge periode nodig om het drinkwatertekort en schade aan oogsten te beperken.

De energietransitie wordt steeds concreter en zichtbaarder in de fysieke leefomgeving. Onze focus ligt op het beperken van onze energievraag. Verder wekken wij waar mogelijk energie op en maken wij

Beekdaelen op den duur aardgasvrij.

Er zijn veel manieren om energie te besparen. De gemeente gaat onze inwoners informeren en zorgen dat iedereen mee kan blijven doen met deze transitie. Zo proberen wij energiearmoede te voorkomen en zetten wij niemand in de kou.

Grootschalige duurzame energieopwekking is zichtbaar. In Beekdaelen is dit niet overal gewenst. Wij hechten veel waarde aan onze natuur en landschap. Bij de zoektocht naar geschikte plekken staat de draagkracht van ons landschap, een goede ruimtelijke inpassing en draagvlak bij de inwoners centraal.

In Beekdaelen worden bijna alle gebouwen met aardgas verwarmd. Al deze gebouwen moeten binnen 30 jaar van het aardgas af. Het aanpassen van de energie-infrastructuur moet betaalbaar zijn en de rekening moet niet bij onze inwoners terecht komen. Dit maakt de transitie zowel maatschappelijk als politiek complex.

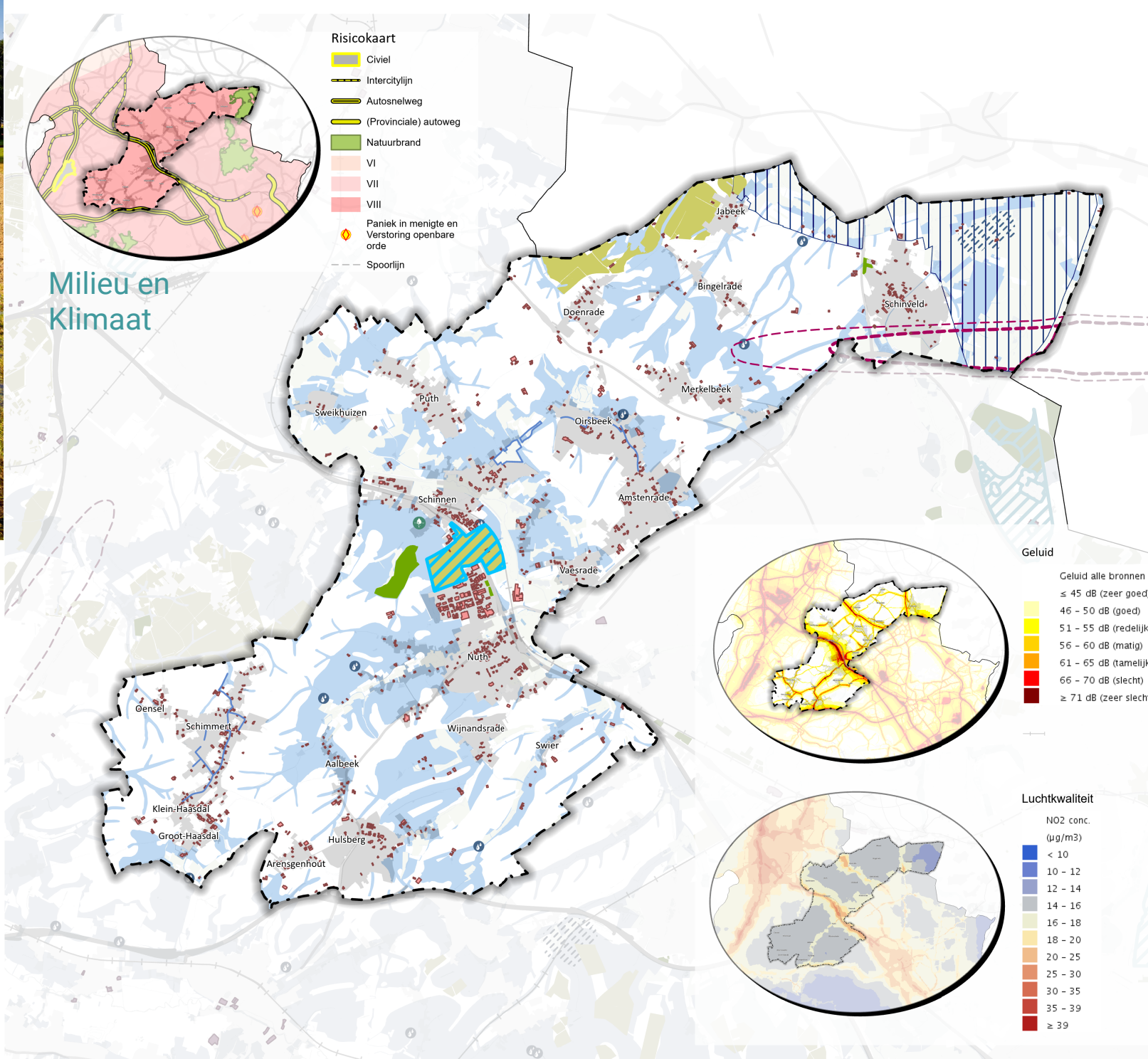
Milieu en Klimaat

- Gemeentegrens Beekdaelen
- Nagelbeek
- Regenwaterbuffer
- Blauwe aders
- Waterwingebied
- Stiltegebied
- Bebouwd gebied
- Groenblauwe mantel
- Windturbines (zoekgebied)
- RES: zon op land (zoekgebied)
- RES: zon op land (concrete locatie)
- RES: zon op parkeerterreinen (zoekgebied)
- Grootchalig zon op daken (zoekgebied)

Geluidcontour luchtvaart

- 35 ke
- 40 ke

0 1,5 3 km

3. Beleidsopgaven

3.7 Sociale dimensie

Het verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Beekdaelen is een belangrijke opgave. Zuid-Limburg loopt op dit gebied achter op de rest van Nederland. Wij willen deze trend doorbreken door de gezondheidsachterstand om te buigen naar een gezondheidsvoorsprong.

Het beschikbaar stellen van goede sportfaciliteiten en speeltoestellen stimuleert inwoners om meer te bewegen. Verder stimuleert een goede inrichting van de openbare ruimte en de uitloopgebieden extensieve vormen van recreatie. Dit vereist een integrale aanpak.

Beekdaelen stimuleert scholen, kinderopvang en verenigingen om een gezondere leefstijl te bevorderen. Verder maakt Beekdaelen gezonde voeding zichtbaarder en toegankelijker in de fysieke leefomgeving. Zo moedigen wij de aanleg (gezamenlijke) voedselbossen, dorpsgaarden en moestuinen aan.

Beekdaelen zet zich in voor het terugdringen van de hardnekkige en forse achterstanden in gezondheid. Met name de jeugd willen wij meer in beweging krijgen. Een aantrekkelijke, inspirerende en toegankelijke inrichting van de openbare ruimte draagt bij aan het gewenste resultaat.

Wij zetten ons ervoor in dat iedere inwoner actief kan deelnemen aan de samenleving en zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren. De inrichting van de fysieke leefomgeving draagt hieraan bij.

Beekdaelen wil ouderen helpen in hun vertrouwde omgeving zelfstandig oud te worden met een goede kwaliteit van leven. De verbinding tussen deze sociaal maatschappelijke opgave en huisvesting in de fysieke leefomgeving werkt Beekdaelen uit in een Woonzorgvisie.

Ook in Beekdaelen wonen mensen met andere woonbehoeften. In de fysieke leefomgeving onderzoekt de gemeente de mogelijkheden om hier ruimte voor te maken.

Een aantal voorzieningen, met name in de kleine kernen, staan onder druk. De gemeente werkt samen met het verenigingsleven en inwoners aan het toekomstbesteding houden van het voorzieningsniveau.

Het domein Onderwijs zoekt samen met de schoolbesturen naar een goede spreiding van scholen. Het basisonderwijs moet voor iedereen toegankelijk zijn. Verder zetten wij ons in voor goede en veilige bereikbare onderwijslocaties.

Door de afname van het aantal leerlingen komen diverse onderwijslocaties onder druk te staan, met name in de kleinere kernen. Beekdaelen vindt het belangrijk dat het basisonderwijs voor iedereen toegankelijk is en blijft.

De gemeente wil al haar cultuurhistorie meer zichtbaar en toegankelijk maken.

Sociale dimensie

Gemeentegrens Beekdaelen

Voorzieningen

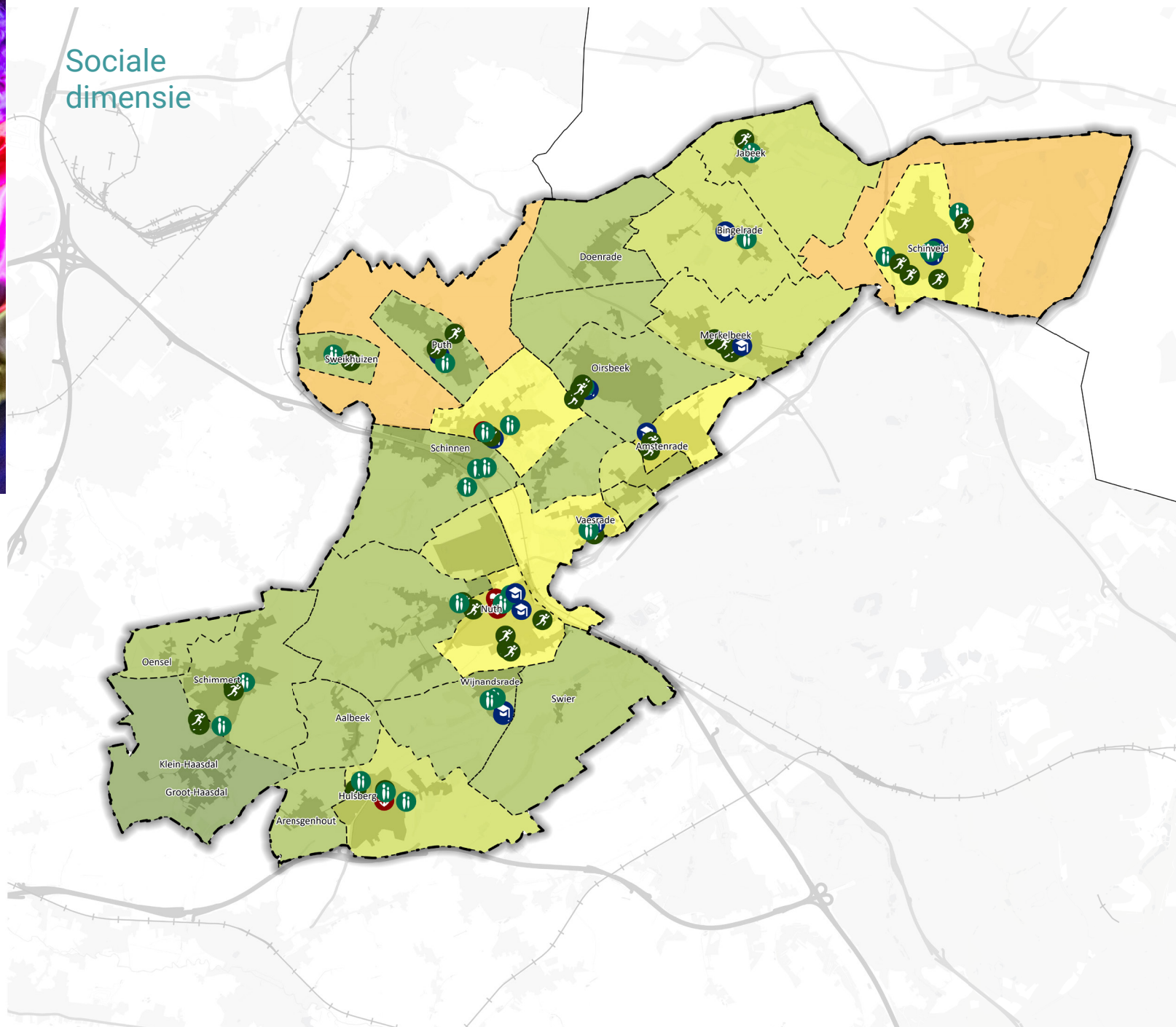
- Maatschappelijk
- Onderwijs
- Sport

RIGO scores per buurt

- 2,0 - 3,0
- 3,1 - 4,0
- 4,1 - 5,0
- 5,1 - 6,0
- 6,1 - 7,0
- 7,1 - 8,0
- 8,1 - 9,0
- Bebouwd gebied

Met het oog op het verbeteren van de leefbaarheid in Parkstad wordt de ontwikkeling op sociaal, fysiek en economisch gebied bijgehouden. Hier is de totaalscore van de indicatoren voor de sociale onderwerpen weergegeven.

0 1,5 3 km

4

**HOE GAAN WE
VERDER?**

DENKT U MEE OVER BEEKDAELEN IN 2040?

De volgende stap naar een omgevingsvisie is het ontwikkelen van de 'Bouwstenen en uitgangspunten'. Daarvoor gaan we aan de slag met de vraag: hoe ziet ons ideale Beekdaelen er in 2040 uit? Wat is onze stip op de horizon en waar willen wij aan bouwen? Kortom: het toekomstbeeld. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners helpen met het nadenken over het toekomstbeeld. Vervolgens maken we spelregels om de gemaakte afspraken voor een lange termijn vast te houden. Dit is de koers. Ook daarbij betrekken we de samenleving.

Met het toekomstbeeld en de koers zijn we al een heel eind op weg. We verwachten daarna vlot de ontwerp omgevingsvisie te ontwikkelen. Hierop kunt u nog reageren. Daarna gaat de gemeenteraad de omgevingsvisie vaststellen.

Het proces is zorgvuldig ingericht en in dialoog met de samenleving. Dat is ook nodig want de kwaliteit van de omgevingsvisie moet uitmuntend zijn. Beekdaelen verdient dat. Helpt u mee?

BEEKDAELEN

Colofon

Tekst: Gemeente Beekdaelen
Kaartmateriaal en vormgeving: KuiperCompagnons